

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 19 marca 2019 r.

Elżbieta Rafalska

Według rozdzielnika

Na podstawie art. 16 ustawy z dnia 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029) oraz art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263) przekazuję projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw. Jednocześnie z uwagi na planowany termin wejścia w życie regulacji uprzejmie proszę o wyrażenie **opinii w terminie 21 dni** od otrzymania niniejszego pisma.

Jednocześnie informuję, że projekt ten jest dostępny pod adresem:
<https://www.gov.pl/web/rodzina/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-pomocy-panstwa-w-wychowywaniu-dzieci-oraz-niektorych-innych-ustaw>

Otrzymują:

1. Pan Jan Gogolewski, Prezes Związku Rzemiosła Polskiego;
2. Pan Andrzej Malinowski, Prezydent Pracodawców RP;
3. Pani Henryka Bochniarz, Prezydent Konfederacji Lewiatan;
4. Pan Marek Goliszewski, Prezes Business Centre Club – Związku Pracodawców;
5. Cezary Kaźmierczak, Prezes Związku Przedsiębiorców i Pracodawców
6. Pan Piotr Duda, Przewodniczący NSZZ „Solidarność”;
7. Pan Jan Guz, Przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych;
8. Pani Dorota Gardias, Przewodnicząca Forum Związków Zawodowych.

U S T A W A

z dnia2019 r.

**o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych
ustaw**

Art. 1. W ustawie z dnia z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 i 2354 oraz z 2019 r. poz. 60 i 303) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) uchyla się pkt 1-4,

b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) dziecku – oznacza to dziecko własne, dziecko przysposobione oraz dziecko, w sprawie którego toczy się postępowanie o przysposobienie, lub dziecko znajdujące się pod opieką prawną;”;

c) uchyla się pkt 6,7,9, 12- 14, 16, 18-22;

2) w art. 4 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu odpowiednio matki, ojca lub opiekuna faktycznego, albo opiekunowi prawnemu dziecka, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 2a.”;

3) w art. 5:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Świadczenie wychowawcze przysługuje osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2, w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko.”;

b) uchyla się ust. 3 i 4;

4) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art.6. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, zwiększyć wysokość kwoty, o której omowa w art. 5 ust. 1, biorąc pod uwagę prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy.”;

5) uchyla się art. 7;

6) w art. 8 uchyla się ust. 2;

7) w art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Organ właściwy może, w formie pisemnej, upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć, w tym decyzji, oraz przekazywania informacji, o której mowa w art. 13a ust. 2.”;

8) w art. 11:

a) ust. 1-3 otrzymują brzmienie:

„1. Wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze, z zastrzeżeniem ust. 5-7:

- 1) pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku przemieszczania się osób w granicach Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Konfederacji Szwajcarskiej;
- 2) wydaje rozstrzygnięcia, w tym decyzje, oraz przekazuje informację, o której mowa w art. 13a ust. 2, w sprawach świadczenia wychowawczego realizowanego w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego.

2. Wojewoda może, w formie pisemnej, upoważnić pracownika urzędu wojewódzkiego do załatwiania w jego imieniu spraw dotyczących realizacji świadczenia wychowawczego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także do wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć, w tym decyzji, oraz przekazywania informacji, o której mowa w art. 13a ust. 2.

3. Świadczenie wychowawcze przyznane przez wojewodę wypłaca organ właściwy.”,

b) dodaje się ust. 5-7 w brzmieniu:

„5. Minister właściwy do spraw rodziny może, z własnej inicjatywy lub na wniosek wojewody, przekazać do realizacji część albo całość zadania z zakresu świadczenia wychowawczego realizowanego przez właściwego miejscowo wojewodę w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, innemu wojewodzie.

6. W przypadkach, o których mowa w ust. 5, wojewodowie zawierają porozumienie określające sposób przekazania spraw z zakresu świadczenia wychowawczego realizowanego w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, w szczególności przeniesienie pracowników, przepływ środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania oraz czas przekazania spraw.

7. W przypadkach, o których mowa w ust. 5, przepisy art. 20 ust. 4 stosuje się odpowiednio.”;

9) w art. 13:

a) w ust. 3 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

- „2) dzieci, na które osoba, o której mowa w ust. 1, występuje o przyznanie świadczenia wychowawczego, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL - numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość.
- 3) innych osób podane przez osobę występującą o przyznanie świadczenia wychowawczego.”,

b) w ust. 4:

– uchyla się pkt 1 i 2,

– w pkt 3 lit d otrzymuje brzmienie:

- „d) inne dokumenty, w tym oświadczenia, potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia wychowawczego będącego przedmiotem wniosku.”,

c) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. W przypadku wniosku składanego w postaci elektronicznej opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub uwierzytelnionego w sposób zapewniający możliwość potwierdzenia pochodzenia i integralności weryfikowanych danych w postaci elektronicznej, po wpisaniu do formularza wniosku numerów PESEL osoby występującej o przyznanie świadczenia wychowawczego i dzieci pozostających na utrzymaniu tej osoby, formularz wniosku może być uzupełniony o dane zgromadzone w rejestrze PESEL w zakresie imion, nazwiska, daty urodzenia, stanu cywilnego, obywatelstwa i płci osoby występującej o przyznanie świadczenia wychowawczego i dzieci, na które osoba ta ubiega się o przyznanie świadczenia wychowawczego.”,

d) uchyla się ust. 12, 13, 16 i 17,

e) ust. 18 i 19 otrzymują brzmienie:

„18. Ilekroć w postępowaniach w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego jest wymagane potwierdzenie nieponoszenia opłaty za pobyt dziecka w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, osoba ubiegająca się o przyznanie świadczenia wychowawczego przedkłada zaświadczenie lub oświadczenie.

19. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 18, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.”,

f) w ust. 22 uchyla się pkt 2,

g) w ust. 23 uchyla się pkt 2,

10) po art. 13 dodaje się art. 13a w brzmieniu:

„Art. 13a. 1. Przyznanie przez organ właściwy lub wojewodę świadczenia wychowawczego nie wymaga wydania decyzji. Odmowa przyznania, uchylenie lub zmiana prawa do świadczenia wychowawczego wymagają wydania decyzji.

2. Organ właściwy lub wojewoda przesyła wnioskodawcy informację o przyznaniu świadczenia wychowawczego na wskazany przez niego adres poczty elektronicznej – o ile wnioskodawca wskazał adres poczty elektronicznej we wniosku. W przypadku gdy wnioskodawca nie wskazał adresu poczty elektronicznej, organ właściwy lub wojewoda, odbierając wniosek od wnioskodawcy, informuje go o możliwości odebrania od tego organu informacji o przyznaniu świadczenia wychowawczego.

3. Nieodebranie informacji o przyznaniu świadczenia wychowawczego nie wstrzymuje wypłaty tego świadczenia.”;

11) w art. 14:

a) w ust. 2 w pkt 1:

– wprowadzenie do wyciszenia otrzymuje brzmienie:

„dane dotyczące osób pobierających świadczenie wychowawcze, osób ubiegających się o świadczenie wychowawcze oraz dzieci, na które osoby

te pobierają świadczenie wychowawcze lub ubiegają się o przyznanie świadczenia wychowawczego.”,

– lit h otrzymuje brzmienie:

„h) stopień pokrewieństwa,”,

– uchyla się lit i, ic oraz l,

– lit. n otrzymuje brzmienie:

„n) organ, który przyznał świadczenie, datę przyznania świadczenia oraz numer sprawy,”,

b) w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) organowi właściwemu i wojewodzie - w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o przyznanie świadczenia wychowawczego, osób pobierających świadczenie wychowawcze oraz dzieci, na które osoby te pobierają świadczenie wychowawcze lub ubiegają się o przyznanie świadczenia wychowawczego;”;

12) w art. 16:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku przebywania osoby, o której mowa w art. 4 ust. 2, lub członka rodziny tej osoby w dniu przyznania świadczenia wychowawczego lub po tym dniu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, o którym mowa w ust. 1, organ właściwy występuje do wojewody o ustalenie, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.”,

b) ust. 5-7 otrzymują brzmienie:

„5. W przypadku gdy wojewoda w sytuacji, o której mowa w ust. 1, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, ustala prawo do świadczenia wychowawczego zgodnie z art. 11.

6. W przypadku gdy wojewoda w sytuacji, o której mowa w ust. 2, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy uchyla prawo do świadczenia wychowawczego za okres, w którym osoba podlega ustawodawstwu w zakresie świadczeń na rodzinę w innym państwie, o którym mowa w ust. 1, w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, wojewoda ustala prawo do świadczenia wychowawczego zgodnie z art. 11 od dnia, w którym osoba podlega

ustawodawstwu państwa, o którym mowa w ust. 1, w zakresie świadczeń na rodzinę w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.”;

13) w art. 17:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczenia wychowawczego są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio danych, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 lit. a, b, d, f, g, ia-ib oraz k.”,

b) ust. 4-7 otrzymują brzmienie:

„4. W przypadku awarii systemów teleinformatycznych służących do wymiany, drogą elektroniczną, informacji, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 lit. a, b, d, f, g oraz k, organ właściwy oraz wojewoda uzyskują te informacje w drodze pisemnej wymiany informacji. Podmioty prowadzące rejestry publiczne przekazują te informacje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku organu właściwego lub wojewody.

5. W przypadku braku możliwości samodzielnego uzyskania przez organ właściwy lub wojewodę informacji, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 lit. a, b, d, f, g oraz k, z przyczyn nieleżących po stronie organu właściwego lub wojewody, organ właściwy lub wojewoda wzywają osobę, o której mowa w art. 13 ust. 1, do dołączenia tych informacji.

6. Minister właściwy do spraw rodziny pozyskuje drogą elektroniczną informacje niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń wychowawczych z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, oraz z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, w celu umożliwienia organom właściwym i wojewodom weryfikacji prawa do świadczeń wychowawczych, a także w celu monitorowania przez ministra

właściwego do spraw rodziny oraz wojewodę realizacji świadczeń wychowawczych przez organy właściwe oraz wojewodów.

7. Minister właściwy do spraw rodziny w celu realizacji zadania, o którym mowa w ust. 6, przekazuje drogą elektroniczną podmiotom prowadzącym rejestry, o których mowa w ust. 6, dane, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 lit. a, b, d oraz e.”;

14) w art. 18:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prawo do świadczenia wychowawczego ustalane jest na okres od dnia 1 czerwca do dnia 31 maja roku następnego.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia urodzenia się dziecka, objęcia dziecka opieką lub przysposobienia dziecka zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, prawo to ustala się od miesiąca odpowiednio urodzenia się dziecka, objęcia dziecka opieką lub przysposobienia dziecka, do końca okresu, o którym mowa w ust. 1. W przypadku złożenia wniosku po tym terminie, prawo do świadczenia wychowawczego ustala się począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami do końca okresu, o którym mowa w ust. 1.”,

c) uchyla się ust. 3 i 4,

d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

„4a. Jeżeli w terminie 3 miesięcy od dnia śmierci rodzica, opiekuna prawnego dziecka albo opiekuna faktycznego dziecka, którym zostało przyznane świadczenie wychowawcze drugi rodzic, opiekun prawny dziecka albo opiekun faktyczny dziecka złożą wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na dane dziecko, prawo to ustala się począwszy od dnia śmierci rodzica, opiekuna prawnego dziecka albo opiekuna faktycznego dziecka, nie wcześniej jednak niż od pierwszego dnia miesiąca następującego po ostatnim miesiącu, za który zmarłemu rodzicowi, opiekunowi prawnemu dziecka albo opiekunowi faktycznemu dziecka wypłacono ostatnie świadczenie wychowawcze.

4b. Jeżeli w terminie 3 miesięcy od dnia śmierci rodzica, opiekuna prawnego dziecka albo opiekuna faktycznego dziecka z wniosku których toczyło się postępowanie o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego i postępowanie to

nie zostało jeszcze zakończone, drugi rodzic, opiekun prawny dziecka albo opiekun faktyczny dziecka złoży wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na dane dziecko, prawo to ustala się drugiemu rodzicowi, opiekunowi prawnemu dziecka albo opiekunowi faktycznemu dziecka, przyjmując za datę złożenia wniosku, datę złożenia wniosku przez zmarłego rodzica opiekuna prawnego dziecka albo opiekuna faktycznego dziecka.”,

e) uchyla się ust. 5-6;

15) w art. 19 uchyla się ust. 4-6;

16) w art. 20 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. W przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze, organ właściwy, do którego został złożony wniosek o to świadczenie, przekazuje wniosek wraz z dokumentami do organu właściwego ze względu na nowe miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się.

4. W przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby, której przyznano świadczenie wychowawcze, dotychczasowy organ właściwy przekazuje wydaną decyzję lub informację o przyznanym świadczeniu wychowawczym wraz z aktami sprawy organowi właściwemu ze względu na nowe miejsce zamieszkania w celu jej dalszej realizacji. Organ właściwy ze względu na nowe miejsce zamieszkania realizuje przyznane świadczenie wychowawcze bez konieczności wydawania kolejnej decyzji lub informacji oraz jest właściwy do uchylecia, zmiany prawa do świadczenia wychowawczego, w tym ustalonego decyzją, oraz do ustalania i dochodzenia świadczeń nienależnie pobranych jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna rodziny mająca wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego, członek rodziny nabył prawo do świadczenia wychowawczego w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, osoba nienależnie pobrała świadczenie wychowawcze lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczenia.”;

17) w art. 21 ust. 3-5c otrzymują brzmienie:

„3. Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego na kolejny okres są przyjmowane od dnia 1 kwietnia danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną - od dnia 1 lutego danego roku.

4. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na kolejny okres złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 30 kwietnia, ustalenie prawa do

świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia następuje do dnia 30 czerwca tego roku.

5. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na kolejny okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 maja do dnia 31 maja danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do dnia 31 lipca tego roku.

5a. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na dany okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 czerwca do dnia 30 czerwca danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do dnia 31 sierpnia tego roku.

5b. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na dany okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 lipca do dnia 31 lipca danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do dnia 30 września.

5c. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na dany okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 sierpnia danego roku do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do 31 października.”;

18) w art. 23 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Organ właściwy w przypadku wątpliwości dotyczących spełniania warunków do otrzymywania przyznanego świadczenia wychowawczego, w szczególności warunku zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 1 ust. 3, może wezwać osobę ubiegającą się lub otrzymującą świadczenie wychowawcze do osobistego udzielenia, w wyznaczonym terminie, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego.”;

19) art. 24 otrzymuje brzmienie:

„Art. 24. Podmioty realizujące zadania w zakresie świadczenia wychowawczego oraz podmioty, których systemy teleinformatyczne są wykorzystywane do składania wniosków i załączników do wniosków, o których mowa w art. 13 ust. 4, mogą przetwarzać, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań wynikających z niniejszej ustawy, dane osobowe osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze, dzieci, na

które osoba ta ubiega się o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz dane innych osób wskazane we wniosku lub załącznikach do wniosku.”;

20) w art. 25:

a) w ust. 2:

- uchyla się pkt 1a i 4,
- pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) świadczenie wychowawcze wypłacone osobie innej, niż osoba, której świadczenie zostało przyznane, z przyczyn niezależnych od organu.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Za nienależnie pobrane świadczenie wychowawcze nie uznaje się świadczenia przyznanego rodzicowi, opiekunowi prawnemu dziecka albo opiekunowi faktycznemu dziecka, który zmarł, pobranego przez rodzica, opiekuna prawnego dziecka albo opiekuna faktycznego dziecka, którym zostało ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na podstawie art. 18 ust. 4a lub 4b.”,

c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Kwoty nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie ustalone ostateczną decyzją podlegają potrąceniu z wypłacanego świadczenia wychowawczego, wypłacanych świadczeń rodzinnych, wypłacanych zasiłków dla opiekunów, o których mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2017 r. poz. 2092) oraz świadczenia dobry start.”;

21) art. 27 otrzymuje brzmienie:

„Art. 27. 1. Organ właściwy oraz wojewoda mogą bez zgody strony zmienić lub uchylić prawo do świadczenia, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna mająca wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego, członek rodziny nabył prawo do świadczenia wychowawczego w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, osoba nienależnie pobrała świadczenie wychowawcze lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego.

2. Zmiana rozstrzygnięcia dotyczącego prawa do świadczenia wychowawczego na korzyść strony nie wymaga jej zgody.”;

22) w art. 29:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Koszty obsługi, o których mowa w ust. 3, w przypadku organu właściwego wynoszą 0,85% otrzymanej dotacji na świadczenie wychowawcze.”,

b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Wojewoda może dokonywać przeniesień wydatków budżetowych między działami, rozdziałami i paragrafami klasyfikacji budżetowej, z przeznaczeniem na zadania wynikające z niniejszej ustawy, z wyłączeniem zadań, o których mowa w art. 11”,

c) ust. 6-8 otrzymują brzmienie:

„6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek ministra właściwego do spraw rodziny, działającego w porozumieniu z właściwymi dysponentami części budżetowych, z wyłączeniem wojewodów w przypadku, o których mowa w ust. 5a, może dokonywać przeniesień wydatków budżetowych między częściami budżetu państwa, działami, rozdziałami i paragrafami klasyfikacji wydatków, z przeznaczeniem na zadania wynikające z niniejszej ustawy.

7. Wydatki zaplanowane na zadania wynikające z niniejszej ustawy, w częściach budżetowych, z wyłączeniem rezerw celowych, oraz przeniesione w trybie, o którym mowa w ust. 5a i 6, nie mogą być przeznaczane na realizację innych zadań, z wyłączeniem zadań realizowanych na podstawie art. 187a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998, 1076, 1544 i 2245).

8. Do wydatków zaplanowanych na zadania wynikające z niniejszej ustawy w częściach budżetowych, w rezerwach celowych, a także przeniesionych w trybie, o którym mowa w ust. 5a i ust. 6, nie stosuje się przepisów art. 170 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.¹⁾.”;

Art. 2. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511, 1000, 1076, 1925, 2192 i 2354) w art. 6d w ust. 4a uchyla się pkt 4.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 62, 1000, 1366, 1669, 1693, 2245, 2354 i 2500 oraz z 2019 r. poz. 303 i 326.

Art. 3. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 800, z późn. zm.²⁾) w art. 299:

1) w § 3 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) wójtom, burmistrzom, prezydentom miast lub wojewodom w zakresie prowadzonych postępowań o przyznanie świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów lub świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów ;”;

2) w § 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wójtom, burmistrzom, prezydentom miast lub wojewodom w zakresie prowadzonych postępowań o przyznanie świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów lub świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych wprowadza się następujące zmiany (Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 i 2354 oraz z 2019 r. poz. 60 i 303):

1) w art. 21 dodaje się ust. 5-7 w brzmieniu:

„5. Minister właściwy do spraw rodziny może, z własnej inicjatywy lub na wniosek wojewody, przekazać do realizacji część albo całość zadania z zakresu świadczeń rodzinnych realizowanych przez właściwego miejscowo wojewodę w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, innemu wojewodzie.

6. W przypadkach, o których mowa w ust. 5, wojewodowie zawierają porozumienie określające sposób przekazania spraw z zakresu świadczeń rodzinnych realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, w szczególności przeniesienie pracowników, przepływ środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania oraz czas przekazania spraw.

7. W przypadkach, o których mowa w ust. 5, wojewoda, któremu minister właściwy do spraw rodziny przekazał zadania z zakresu świadczeń rodzinnych realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, realizuje decyzje wydane przez dotychczasowego wojewodę bez konieczności wydawania kolejnych decyzji oraz jest właściwy do ich uchylenia, zmiany oraz do ustalania i dochodzenia świadczeń nienależnie pobranych jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 650, 723, 771, 1000, 1039, 1075, 1499, 1540, 1544, 1629, 1693, 2126, 2193, 2244 i 2354 oraz z 2019 r. 60.

lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych, członek rodziny nabył prawo do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, osoba nienależnie pobrała świadczenie rodzinne lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń.”;

2) w art. 23 w ust. 3 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) innych osób podane przez osobę występującą o przyznanie świadczeń rodzinnych.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998, 1076, 1544 i 2245) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 113 dodaje się art. 113a w brzmieniu:

„Art. 113a. Na wniosek dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu specjalistyczno-terapeutycznego, dyrektora placówki regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz dyrektora interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, składany w powiatowym centrum pomocy rodzinie właściwym ze względu na miejsce położenia placówki lub ośrodka, na każde umieszczone w tych placówkach i ośrodkach dziecko w wieku do ukończenia 18. roku życia, przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Przepisy dotyczące dodatku wychowawczego stosuje się odpowiednio.”;

2) w art. 115 ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Do zryczałtowanej kwoty, o której mowa w ust. 1 i 2, na wniosek dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, składany w powiatowym centrum pomocy rodzinie właściwym ze względu na miejsce położenia placówki, przysługuje na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18. roku życia dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Przepisy dotyczące dodatku wychowawczego stosuje się odpowiednio.”;

3) po art. 121 dodaje się art. 121a w brzmieniu:

„Art. 121a. Dodatek, o którym mowa w art. 113a, przeznacza się w szczególności na rozwój zainteresowań oraz zwiększanie szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej. ”;

4) w art. 181 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) finansowanie dodatku wychowawczego, dodatku, o którym mowa w art. 113a, i dodatku do zryczałtowanej kwoty, o którym mowa w art. 115 ust. 2a.”;

5) w art. 196 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym stanowi kwota rocznych wydatków przeznaczonych na działalność tej placówki lub ośrodka wynikająca z utrzymania dzieci z poprzedniego roku kalendarzowego, bez wydatków inwestycyjnych, powiększona o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzielona przez liczbę miejsc w placówce lub ośrodku, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby dzieci w poszczególnych miesiącach poprzedniego roku kalendarzowego. Ustalając średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym nie uwzględnia się dodatku, o którym mowa w art. 113a, oraz dodatku do zryczałtowanej kwoty, o którym mowa w art. 115 ust. 2a.”;

6) w art. 196a ust. 1-5 otrzymują brzmienie:

„1. Dodatek wychowawczy, dodatek, o którym mowa w art. 113a, i dodatek do zryczałtowanej kwoty, o którym mowa w art. 115 ust. 2a, oraz koszty ich obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

2. Koszty obsługi, o których mowa w ust. 1, wynoszą 1% otrzymanej dotacji na dodatek wychowawczy, dodatek, o którym mowa w art. 113a, i dodatek do zryczałtowanej kwoty, o którym mowa w art. 115 ust. 2a.

3. Zwroty nienależnie pobranych dodatków wychowawczych, dodatków, o których mowa w art. 113a, i dodatków do zryczałtowanej kwoty, o których mowa w art. 115 ust. 2a, w trakcie danego roku budżetowego nie mają wpływu na wysokość kosztów obsługi, o których mowa w ust. 2.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek ministra właściwego do spraw rodziny, działającego w porozumieniu z właściwymi dysponentami części budżetowych, może dokonywać przeniesień wydatków budżetowych między częściami budżetu państwa, działami, rozdziałami i paragrafami klasyfikacji wydatków, z przeznaczeniem na realizację dodatku wychowawczego,

dotatku, o którym mowa w art. 113a, i dodatku do zryczałtowanej kwoty, o którym mowa w art. 115 ust. 2a.

5. Wydatki zaplanowane na realizację dodatku wychowawczego, dodatku, o którym mowa w art. 113a, i dodatku do zryczałtowanej kwoty, o którym mowa w art. 115 ust. 2a, w częściach budżetowych, z wyłączeniem rezerw celowych, oraz przeniesione w trybie, o którym mowa w ust. 4, nie mogą być przeznaczane na realizację innych zadań, z wyłączeniem zadań realizowanych na podstawie art. 187a.”.

Art. 6. 1. W sprawach o świadczenie wychowawcze za okres do dnia 30 czerwca 2019 r. stosuje się dotychczasowe brzmienie przepisów:

- 1) ustawy zmienianej w art. 1, z wyłączeniem art. 20 ust. 3 i 4 tej ustawy, który stosuje się w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, oraz
- 2) ustawy zmienianej w art. 2 oraz
- 3) ustawy zmienianej w art. 3.

2. W sprawach o świadczenie wychowawcze, na okres po dniu 30 czerwca 2019 r. stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 7. 1. W sprawach z wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego złożonych i nierozpatrzonech do dnia 30 czerwca 2019 r. prawo do świadczenia wychowawczego ustala się na okres do dnia 30 września 2019 r.

2. W sprawach z wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego złożonych po dniu 30 czerwca 2019 r. prawo do świadczenia wychowawczego ustala się na okres do dnia 31 maja 2021 r.

Art. 8. Sprawy o świadczenie wychowawcze za okres do dnia 30 czerwca 2019 r. w zakresie formy rozstrzygnięcia realizowane są na zasadach określonych w ustawie zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 9. 1. Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego na okres, o którym mowa w art. 7 ust. 2, są przyjmowane od dnia 1 sierpnia 2019 r., a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lipca 2019 r.

2. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na okres, o którym mowa w art. 7 ust. 2, złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia 2019 r., ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata tego świadczenia następuje do dnia 31 października 2019 r.

3. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na okres, o którym mowa w art. 7 ust. 2, złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 września 2019 r. do dnia 30 września 2019 r., ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do dnia 30 listopada 2019 r.

4. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na okres, o którym mowa w art. 7 ust. 2, złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 października 2019 r. do dnia 31 października 2019 r., ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do dnia 31 grudnia 2019 r.

5. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na okres, o którym mowa w art. 7 ust. 2, złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada 2019 r. do dnia 30 listopada 2019 r., ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do dnia 31 stycznia 2020 r.

6. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na okres, o którym mowa w art. 7 ust. 2, złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 grudnia 2019 r. do dnia 31 stycznia 2020 r., ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do dnia 29 lutego 2020 r.

Art. 10. W przypadku złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w okresie od dnia 1 lipca 2019 r. do 30 września 2019 r., prawo do świadczenia wychowawczego na podstawie tego wniosku ustala się począwszy od 1 lipca 2019 r.

Art. 11. Przepisy art. 18 ust. 1 i art. 21 ust. 3-5c ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego na okres rozpoczynający się od dnia 1 czerwca 2021 r.

Art. 12. 1. Przepisy art. 18 ust. 2a, ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego na dzieci urodzone po dniu 30 czerwca 2019 r.

2. Przepisy art. 18 ust. 4a i 4b i art. 25 ust. 2a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do

świadczenia wychowawczego rodzicowi, opiekunowi prawnemu dziecka albo opiekunowi faktycznemu dziecka ubiegającym się o świadczenie wychowawcze po zmarłym rodzicu, opiekunie prawnym dziecka albo opiekunie faktycznym dziecka, jeżeli śmierć rodzica, opiekuna prawnego dziecka albo opiekuna faktycznego dziecka nastąpiła po dniu 30 czerwca 2019 r.

Art. 13. 1. Do dnia 30 czerwca 2019 r. koszty obsługi, o których mowa w art. 29 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w przypadku organu właściwego wynoszą 1,5% wydatków na świadczenie wychowawcze.

2. W okresie od dnia 1 lipca 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r. koszty obsługi, o których mowa w art. 29 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w przypadku organu właściwego wynoszą 1,2% wydatków na świadczenie wychowawcze.

Art. 14. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 13 ust. 22 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 13 ust. 22 ustawy zmienianej w art. 51, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 15. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2019 r.

Uzasadnienie

Polityka rodzinna to jeden z najważniejszych obszarów działania obecnego Rządu. To docenienie i podkreślenie roli rodziny w społeczeństwie jako gwaranta wychowania dzieci – to rodzina jest naturalnym środowiskiem, w którym dorastają dzieci, to w rodzinie dzieciom przekazywana jest wiedza oraz umożliwia się im rozwój umiejętności.

Polityka obecnego Rządu wobec rodziny ma silny fundament – wartości istotne dla Polaków. Rodzina należy do tych najważniejszych i najtrwalszych. Dlatego jej bezpieczeństwo i dobrobyt znajdują się w centrum działań.

Rząd Zjednoczonej Prawicy od samego początku stoi na stanowisku, że obowiązkiem państwa jest wsparcie rodzin. Jego finansowym fundamentem jest, realizowany na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r. poz. 2134, z późn. zm.), program „Rodzina 500+”, który wszedł w życie 1 kwietnia 2016 r. To pierwszy od transformacji ustrojowej program, który tak wyraźnie akcentuje konieczność inwestycji w rodzinę, który stanowi jej realne wsparcie. Program przyczynił się do znacznej poprawy sytuacji materialnej rodzin, wzmocnił je i nadał należny priorytet. To również program, w którym Rząd daje wyraz zaufania do rodzin, poszanowania ich autonomii – to właśnie rodziny decydują na co przeznaczyć świadczenie.

Rodzina 500+ całkowicie zmieniła optykę spojrzenia na wsparcie rodzin przez państwo i stała się punktem odniesienia w debacie o polityce rodzinnej. Dzięki programowi i miliardowym transferom środków pieniężnych do rodzin otworzyliśmy perspektywy rozwoju dla osób, które do tej pory spychane były na margines. Przywróciliśmy im godność.

Wsparcie rodzin poprzez instrumenty polityki rodzinnej jest inwestycją w kapitał ludzki, od którego w dużej mierze zależy kondycja państwa.

Z badania CBOS przeprowadzonego w maju 2018 r. wynika, że działania państwa w obszarze polityki rodzinnej dobrze lub bardzo dobrze ocenia 49% ankietowanych osób. W 2012 roku taką ocenę wystawił średnio tylko co dziesiąty Polak (9%), a rok później ten odsetek wyniósł 13%. „Rodzina 500+” jest uznawana za najlepszy lub jeden z najlepszych sposobów wspierania rodzin niemal we wszystkich grupach społeczno-demograficznych.

Za diametralną zmianą postrzegania polityki rodzinnej państwa stoją zwiększone wydatki na rzecz polskich rodzin. W 2015 r. łączne wydatki budżetu państwa na rzecz rodzin

wyniosły 1,78% Produktu Krajowego Brutto. W 2017 r. wyniosły one już 3,11% PKB. Jest to wzrost o 75% wskaźnika udziału wydatków na politykę rodzinną w PKB.

Znaczne środki finansowe corocznie przekazane z budżetu państwa na rzecz rodzin stanowią nie tyle pomoc dla rodziny, co inwestycję w rodzinę i są ściśle skorelowane z działaniami z obszaru podnoszenia wiedzy i wzrostu umiejętności oraz zmniejszania nierówności społecznych.

Działania Rządu w zakresie polityki rodzinnej koncentrują się w szczególności na trzech wymiarach:

- demografia, tj. wzrost liczby urodzeń;
- ograniczenie ubóstwa, w szczególności wśród dzieci;
- inwestycja w rodzinę (poprawa „jakości” kapitału ludzkiego).

Współczynnik dzietności wzrósł z 1,29 w 2015 r. do 1,45 w 2017 r., tj. do najwyższego poziomu od 1997 r. Warto zauważyć, że w Polsce od wielu lat spada liczba kobiet w wieku 15-49 lat i w tym kontekście wzrost liczby urodzeń i współczynnika dzietności w latach 2016-2017 jest bardzo dobrą wiadomością.

Główny Urząd Statystyczny ogłosił, że w 2018 r. urodziło się 387,9 tys. dzieci. To więcej niż zakładały wcześniejsze prognozy GUS – 360,2 tys. urodzeń w 2018 r. (wariant wysoki) i więcej niż zakładano w Ocenie Skutków Regulacji do projektu ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. W prognozie urodzeń na lata 2016-2026 przyjęliśmy, że w 2018 r. urodzi się 379,5 tys. dzieci.

W latach 2015-2017 ubóstwo skrajne dzieci obniżyło się o niemal połowę, z poziomu 9,0% do 4,7%. Wśród rodzin wielodzietnych ubóstwo zmniejszyło się z poziomu 12,2% do 6,4%, zaś wśród samotnych rodziców o ponad połowę z 6,5% do 2,5%. Szczególnie istotne zmiany zaobserwowano na wsi, gdzie ubóstwo skrajne samotnych rodziców obniżyło się z poziomu 12,1% do 0,7%.. Zagrożenie ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wśród dzieci w Polsce spadało najszybciej spośród wszystkich krajów Unii Europejskiej. Przeciętne miesięczne wsparcie na dziecko w rodzinie wzrosło ze 148 zł w 2015 r. do 690 zł w 2017 r.

Wzrost dochodów polskich rodzin od momentu wejścia w życie programu „Rodzina 500+” ma również związek z systematycznym wzrostem wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę. W 2015 r. wynosiło ono 1750 zł brutto, w 2016 r. – 1850 zł brutto, w 2017 r. – 2000 zł brutto, w 2018 roku – 2100 złotych brutto, a od 2019 r. minimalne

wynagrodzenie zostało ustalone na poziomie 2250 zł brutto. Zauważyć należy również bardzo dobrą sytuację na rynku pracy, która przekłada się na wzrost przeciętnych wynagrodzeń.

Od momentu uruchomienia na program wydatkowano blisko 68 mld złotych (stan na luty 2019 r.). Obecnie z programu korzysta ponad 3,6 mln dzieci. W całej Polsce programem „Rodzina 500+” objętych jest 52% wszystkich dzieci do 18 lat.

Istota programu „Rodzina 500+” polega na realnym wsparciu rodziców wychowujących dzieci wysoką kwotą świadczenia – 6 tys. zł rocznie na uprawnione dziecko. Wyплаты świadczenia wychowawczego przełożyły się bezpośrednio na poprawę sytuacji dochodowej gospodarstw domowych w latach 2016-2017. W 2016 r. dochód rozporządzalny wzrósł realnie o 7,0%, tj. najszybciej od 2008 r. Główną składową tego wzrostu były wypłaty świadczenia wychowawczego. W 2017 r. dochód rósł nieco wolniej, ale nadal dynamicznie, na poziomie 6,3%.

Wyплаты świadczenia wychowawczego najbardziej przełożyły się na dochód najmniej zamożnej części społeczeństwa. Dochód najuboższych rodzin w Polsce, tj. rodzin z pierwszej grupy decylowej, wzrósł o ponad 35%, zaś rodzin z drugiej grupy decylowej o 20%.

W latach 2016-2017 zaobserwowano także zmianę dynamiki i struktury konsumpcji, w szczególności wśród rodzin wielodzietnych. Pomimo wzrostu wydatków w niemal wszystkich kategoriach w porównaniu do lat 2014-2015, jednocześnie odnotowano spadek udziału wydatków na żywność i transport (tzw. sztywne kategorie wydatków), przy jednoczesnym wzroście znaczenia wydatków bardziej elastycznych, związanych z rekreacją i kulturą, wyposażeniem mieszkania, edukacją, czy żywieniem się i zakwaterowaniem poza domem.

Przyznawane z programu „Rodzina 500+” świadczenie wychowawcze na drugie i kolejne dziecko w wieku do ukończenia 18. roku życia przysługuje niezależnie od dochodu. Świadczenie wypłacane jest również na pierwsze lub jedyne dziecko w rodzinie, ale po spełnieniu kryteriów dochodowych – 800 złotych netto miesięcznie na osobę w rodzinie lub 1200 złotych netto miesięcznie na osobę w rodzinie, której członkiem jest dziecko niepełnosprawne.

Wobec poprawiającej się, na skutek działań Rządu, sytuacji budżetu państwa i istotnie większych wpływów do budżetu, możliwe jest objęcie programem „Rodzina 500+” wszystkich dzieci do 18. roku życia. Pozwoli to na poprawę jakości życia wszystkich polskich

rodzin mających dzieci na utrzymaniu i stanowi dopełnienie kompleksowej polityki państwa dla polskich rodzin.

Proponowana zmiana jest oczekiwana przez społeczeństwo.

Jak wskazano powyżej program „Rodzina 500+” obejmie wszystkie dzieci do 18. roku życia. W związku z tym, w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci należy uchylić przepisy dotyczące wszystkich rozwiązań z zakresu kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia wychowawczego.

Objęcie wszystkich dzieci świadczeniami z programu „Rodzina 500+” spowoduje wzrost wydatków z budżetu państwa na rzecz rodzin do poziomu ok. 4% PKB. Będzie to wzrost o 125% wskaźnika udziału wydatków na politykę rodzinną w PKB w stosunku do wydatków z roku 2015. Poziom wydatków na politykę rodzinną stawia Polskę w samej czołówce państw europejskich i jest dowodem na to, że wsparcie rodzin jest priorytetem Rządu.

Dodatkowo proponuje się wprowadzenie następujących zmian w ustawach związanych z systemami wsparcia rodzin:

- przyznanie świadczenia z programu „Rodzina 500+” w postaci dodatku dzieciom umieszczonym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- wprowadzenie szczególnego, 3-miesięcznego terminu, liczonego od dnia urodzenia dziecka, na złożenie wniosku o świadczenie wychowawcze na nowo narodzone dziecko. Złożenie wniosku w tym terminie będzie skutkowało przyznaniem świadczenia wychowawczego z wyrównaniem od dnia narodzin dziecka,
- wprowadzenie rozwiązania pozwalającego na przyznanie, z zachowaniem ciągłości, świadczenia wychowawczego drugiemu z rodziców dziecka w przypadku śmierci rodzica, któremu świadczenie zostało przyznane na dany okres lub który zmarł przed rozpatrzeniem złożonego wniosku,
- zmiana okresu świadczeniowego na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego,
- wprowadzenie przepisów proceduralnych regulujących sposób postępowania w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się/otrzymującej świadczenie wychowawcze,

– likwidacja obowiązku rozstrzygnięcia o przyznaniu świadczenia w drodze decyzji administracyjnej na rzecz prostszego rozwiązania na wzór sprawdzonego już rozwiązania funkcjonującego w programie „Dobry start” – polegającego na wydawaniu informacji o przyznaniu świadczenia.

Przyznanie świadczenia z programu „Rodzina 500+” w postaci dodatku dzieciom umieszczonym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Nowelizacja wprowadza zmiany w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998, z późn. zm.). W ślad za zmianami obowiązującymi od 1 kwietnia 2016 r., polegającymi na przyznaniu rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka, dodatku wychowawczego w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, a w przypadku placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego dodatku do zryczałtowanej kwoty, o którym mowa w art. 115 ust. 2a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, proponuje się przyznanie prawa do dodatku w tej samej wysokości na każde dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, placówkach opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego, placówkach opiekuńczo-wychowawczej typu specjalistyczno-terapeutycznego, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych.

Na wzór rozwiązania obowiązującego w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego przyjęto zasadę, że dodatek przyznaje się na wniosek dyrektora placówki składany do powiatowego centrum pomocy rodzinie właściwego ze względu na miejsce położenia placówki.

W związku z tym, że placówki opiekuńczo wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne i interwencyjne ośrodki preadopcyjne zaspokajają niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, zdrowotne, edukacyjne i kulturalno-rekreacyjne swoich wychowanków w ramach średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce, celem zaproponowanego dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego jest realizacja specjalnych (dodatkowych) potrzeb dzieci, w szczególności dodatek ten powinien być przeznaczany na rozwój zainteresowań wychowanków placówki oraz zwiększanie szans edukacyjnych i rozwojowych wychowanków.

Mając powyższe na uwadze nowelizacja ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zakłada, że ustalając średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym nie uwzględnia się wprowadzanego dodatku.

Wprowadzenie szczególnego, 3-miesięcznego terminu, liczonego od dnia urodzenia dziecka, na złożenie wniosku o świadczenie wychowawcze na nowo narodzone dziecko. Złożenie wniosku w tym terminie będzie skutkowało przyznaniem świadczenia wychowawczego z wyrównaniem od dnia narodzin dziecka

W aktualnym stanie prawnym świadczenie wychowawcze przysługuje co do zasady od miesiąca złożenia wniosku. Takie rozwiązanie oznacza, że rodzice w momencie urodzenia dziecka zmuszani byli do bezzwłocznego udania się do gminy w celu złożenia wniosku. Brak bowiem złożenia wniosku w miesiącu, w którym dziecko się urodziło oznacza brak prawa do świadczenia za ten miesiąc.

W związku z powyższym, na wzór rozwiązania funkcjonującego przy przyznawaniu świadczenia rodzicielskiego określonego w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych wprowadza się następujące zmiany (Dz. U. z 2018 r. poz. 2220, z późn. zm.) proponuje się wprowadzenie wyżej wskazanego szczególnego terminu, którego zachowanie daje prawo do świadczenia wychowawczego z wyrównaniem od dnia urodzenia dziecka. Proponowane rozwiązanie dotyczy odpowiednio także opiekuna prawnego i opiekuna faktycznego dziecka

Wprowadzenie rozwiązania pozwalającego na przyznanie, z zachowaniem ciągłości, świadczenia wychowawczego drugiemu z rodziców dziecka w przypadku śmierci rodzica, któremu świadczenie zostało przyznane lub który zmarł przed rozpatrzeniem złożonego wniosku.

Proponowane rozwiązanie pozwala na przyznanie, z zachowaniem ciągłości, świadczenia wychowawczego drugiemu z rodziców dziecka w przypadku śmierci rodzica, któremu świadczenie zostało przyznane na dany okres lub śmierci rodzica który złożył wniosek o świadczenie ale zmarł przed jego rozpatrzeniem

W aktualnym stanie prawnym, w przypadku śmierci rodzica, na którego wydano decyzję przyznającą świadczenie wychowawcze, z dniem śmierci prawo do przyznanego świadczenia wygasa, gdyż jest to świadczenie osobiste, niezbywalne i niepodlegające dziedziczeniu. W konsekwencji, świadczenie to nie przechodzi „z automatu” na drugiego z rodziców dziecka lecz musi on złożyć swój wniosek o świadczenie, na podstawie którego świadczenie przyznawane jest od miesiąca złożenia przez niego wniosku. Dotyczy to również wniosku, który nie został rozpatrzony, a wnioskodawca zmarł przed wydaniem rozstrzygnięcia sprawy przez organ właściwy. Proponowane rozwiązanie dotyczy odpowiednio także opiekuna prawnego i opiekuna faktycznego dziecka.

Zmiana okresu świadczeniowego na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego i w konsekwencji także terminów składania wniosków na kolejny okres

Uwzględniając postulaty samorządów gminnych realizujących świadczenia, w celu uniknięcia przyjmowania i rozpatrywania przez gminy wniosków na nowy okres z różnych systemów wsparcia rodzin z dziećmi na utrzymaniu w tym samym czasie (dotyczy to przede wszystkim wniosków o świadczenie wychowawcze na nowy okres oraz wniosków o świadczenie dobry start, w obecnym stanie prawnym przyjmowanych i rozpatrywanych w tych samych miesiącach co wnioski o świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego, tj. od lipca do października-listopada), projekt zakłada, że począwszy od 2021 r., okres świadczeniowy na który przyznawane będzie corocznie świadczenie wychowawcze, będzie rozpoczynał się 1 czerwca i potrwa do 31 maja następnego roku (obecnie okres ten trwa od 1 października do 30 września następnego roku). Konsekwencją tej zmiany jest odpowiednia zmiana terminów przyjmowania wniosków o świadczenie wychowawcze na okres świadczeniowy, który rozpocznie się 1 czerwca 2021 r. i potrwa do 31 maja 2022 r. oraz kolejne okresy (analogiczną zmianę proponuje się także w odrębnej ale także obecnie procedowanej nowelizacji przepisów regulujących świadczenie dobry start). Projekt zawiera także, analogiczne do aktualnych, regulacje dotyczące terminów rozpatrywania wniosków na nowy okres i kolejne okresy, począwszy od okresu, który rozpocznie się 1 czerwca 2021 r.

Istotne jest, że w 2019 r. wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w tym o ustalenie prawa do świadczenia na nowych zasadach, tj. w szczególności bez kryterium dochodowego na okres od 1 lipca 2019 r., oraz wnioski osób które mają przyznane

świadczenie na aktualny okres trwający do 30 września 2019 r., będzie można składać od 1 sierpnia, zaś drogą elektroniczną już od 1 lipca.

Jednak w sprawach z wniosków o świadczenie wychowawcze obejmujących okres przed 1 lipca 2019 r. rozpatrywanych po 30 czerwca 2019 r., prawo do świadczenia wychowawczego będzie ustalane odpowiednio do 30 września 2019 r. z uwzględnieniem jednak stanu prawnego obowiązującego od 1 lipca br., tj. przede wszystkim faktu braku kryterium dochodowego przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego na okres od 1 lipca br. Dotyczy to tzw. spraw wszczętych przed 1 lipca br. i nie zakończonych przed tą datą.

Zaś w sprawach z wniosków o świadczenie wychowawcze złożonych po 30 czerwca br., prawo do świadczenia wychowawczego będzie już ustalane na szczególny, wydłużony okres, który potrwa do 1 maja 2021 r., bez konieczności składania kolejnego wniosku w 2020 r. Zaś od 2021 r., jak zostało opisane wyżej, będzie już funkcjonować docelowy, roczny okres świadczeniowy trwający od 1 czerwca do 31 maja następnego roku.

Projekt zawiera także, analogiczne do aktualnych, szczegółowe regulacje dotyczące terminów rozpatrywania, w oparciu o nowy stan prawny, tj. w szczególności bez kryterium dochodowego, wniosków składanych od 1 lipca 2019 r. i wypłacania świadczeń przyznanych na ich podstawie.

Istotne jest, że w celu zapewnienia: z jednej strony czasu na złożenie wniosku dla osób ubiegających się od 1 lipca br. o świadczenie wychowawcze bez kryterium dochodowego, gwarantującego przyznanie świadczenia od 1 lipca br., a z drugiej strony czasu dla organów właściwych na rozpatrzenie tych nowych wniosków i wypłatę przyznanych świadczeń dla bardzo dużej liczby nowych świadczeniobiorców, analogicznie do startu programu „Rodzina 500+” w 2016 r., projekt zawiera regulacje szczególne, zgodnie z którymi, złożenie wniosku w okresie od 1 lipca 2019 r. do 30 września 2019 r. gwarantuje przyznanie świadczenia wychowawczego i jego wypłatę w odpowiednim terminie z wyrównaniem od 1 lipca 2019 r. Oczywiście, jeśli będzie to wniosek złożony przez osobę, która ma już przyznane świadczenie do końca września 2019 r. na podstawie decyzji wydanej na podstawie przepisów dotychczasowych (bo takie osoby również będą mogły, tak jak dotychczas, składać od lipca 2019 wnioski o świadczenie wychowawcze na okres od 1 października 2019 r.), rozpatrzenie takiego wniosku polegać będzie na ustaleniu prawa do świadczenia na okres od 1 października 2019 r. do 31 maja 2021 r. Dopiero w odniesieniu do wniosków składanych po 30 września 2019 r. obowiązywać będzie funkcjonująca od początku istnienia programu

„Rodzina 500+” generalna zasada, że świadczenie wychowawcze przysługuje od miesiąca złożenia prawidłowo wypełnionego i kompletnego wniosku bez wyrównania za miesiące minione. Osoby ubiegające się o świadczenie wychowawcze od 1 lipca 2019 r. aby otrzymać świadczenie od lipca nie będą więc zmuszone do złożenia wniosku jedynie w lipcu – aby otrzymać świadczenie z wyrównaniem od 1 lipca br. wystarczające będzie złożenie wniosku w okresie aż 3 miesięcy, tj. w okresie od 1 lipca do 30 września 2019 r. Funkcjonować będą te same, sprawdzone kanały składania wniosków, tj. zarówno droga tradycyjna (np. podczas osobistej wizyty w urzędzie lub drogą pocztową), jak i droga elektroniczna przez sprawdzony przy Programie „Rodzina 500+” kanał bankowości elektronicznej, portal Emp@tia Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz PUE ZUS

Wprowadzenie przepisów proceduralnych regulujących sposób postępowania w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się/otrzymującej świadczenie wychowawcze

W celu usprawnienia procedur przyznawania i realizacji świadczenia wychowawczego, projekt zakłada także wprowadzenie szczególnej regulacji wskazującej tryb postępowania gminnych organów właściwych w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, która złożyła wniosek o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz osoby, której zostało przyznane świadczenie wychowawcze lecz nie nastąpiła jego wypłata.

W przypadku powzięcia, w trakcie trwania okresu świadczeniowego, informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby, której przyznano już świadczenie wychowawcze, które to świadczenie jest na bieżąco wypłacane w kolejnych miesiącach danego okresu świadczeniowego, dotychczasowy organ właściwy przekazuje wydaną decyzję/rozstrzygnięcie wraz z aktami sprawy (tj. wniosek wraz z załącznikami) organowi właściwemu ze względu na nowe miejsce zamieszkania, w celu jej dalszej realizacji. Organ właściwy ze względu na nowe miejsce zamieszkania realizuje otrzymaną decyzję/rozstrzygnięcie bez konieczności wydawania kolejnej decyzji/rozstrzygnięcia oraz jest właściwy do uchylecia/zmiany prawa do świadczenia oraz do ustalania i dochodzenia świadczeń nienależnie pobranych jeżeli odpowiednio uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego, członek rodziny nabył prawo do świadczeń w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, osoba nienależnie pobrała świadczenie lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń.

Powyższe rozwiązania wyeliminują pojawiające się wątpliwości (także na gruncie realizacji świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego) co do sposobu postępowania w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się lub otrzymującej ww. świadczenia, ujedynolą i uproszą sposób postępowania organów właściwych. W szczególności nie będzie potrzeby stosowania budzącej obecnie wątpliwości procedury uchylania decyzji przez dotychczasowy organ właściwy i przekazywania osobie ubiegającej się jej wniosku i dokumentów w celu ich ponownego złożenia już w nowym organie właściwym, co niejednokrotnie było kwestionowane przez organy odwoławcze i sądy administracyjne, a także mogło powodować przerwy w ciągłości prawa do świadczeń, które przysługiwały danej osobie lecz osoba mogła je utracić z powodu zbyt późnego złożenia wniosku w nowym organie właściwym. Projektowane rozwiązania są także zgodne z orzecznictwem NSA (por. I OW 4/08 - Postanowienie NSA z 2008-05-06).

Likwidacja obowiązku rozstrzygnięcia o przyznaniu świadczenia wychowawczego w drodze decyzji administracyjnej na rzecz prostszego rozwiązania polegającego na wydawaniu informacji o przyznaniu świadczenia.

Proponowane rozwiązanie uprości postępowanie i przyspieszy wypłaty przyznanego świadczenia wychowawczego. Zamiast wydawać, podpisywać i doręczać decyzję administracyjną przyznającą świadczenie, organ właściwy wyśle stronie na wskazany we wniosku adres poczty elektronicznej informację potwierdzającą przyznanie wnioskowanego świadczenia, zaś w przypadku braku adresu poczty elektronicznej strona będzie mogła odebrać w postaci papierowej informację o przyznaniu świadczenia. Nieodebranie informacji w żadnym razie nie będzie wstrzymywało wypłaty przyznanego świadczenia. W celu zapewnienia prawa do odwołania obowiązek wydawania decyzji administracyjnych pozostanie w sprawach odmowych, uchyleń, zmiany prawa do świadczenia wychowawczego oraz w sprawach nienależnie pobranych świadczeń. Jest to rozwiązanie na wzór sprawdzonego już rozwiązania funkcjonującego w programie „Dobry start”. Rozwiązanie to dotyczyć będzie także rozstrzygnięć dokonywanych po 30 czerwca br. dotyczących prawa do świadczeń za okres przed tą datą.

Zmiana wysokości kosztów obsługi świadczeń wychowawczych

Przedkładany projekt wprowadza zmiany w zakresie wysokości kosztów obsługi programu „Rodzina 500+” przez gminy. Na konieczność wprowadzenia zmian wskazuje z jednej strony zwiększenie liczby składanych wniosków o świadczenia wychowawcze, a z drugiej znaczące uproszczenie wniosku i procedury ustalania prawa do świadczenia wychowawczego oraz rezygnacja z wydawania i wysyłania decyzji administracyjnych.

Proponowany przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego sposób ustalania prawa w znaczny sposób wpływa na ułatwienie i przyspieszenie rozpatrywania wniosków oraz obniża koszty realizacji zadania.

Proponuje się wykorzystanie przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego bardzo dobrze ocenianych, zarówno przez rodziców jak i samorządy gminne, mechanizmów realizacji programu „Dobry start”.

Z uwagi na rezygnację z kryterium dochodowego przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego nastąpi zdecydowane skrócenie wniosku. Ponadto pracownicy gminni nie będą obciążeni koniecznością ustalania dochodów rodziny ubiegającej się o wsparcie zarówno w momencie startu okresu świadczeniowego jak i w jego trakcie (likwidacja procedury ustalania utraty/uzyskania dochodu). W przypadku wielu rodzin osiągających dochody z gospodarstwa rolnego nie będzie również konieczności ustalania wielkości gospodarstwa rolnego ani opóźnień w realizacji wniosków od tych rodzin, związanych z oczekiwaniem na coroczną publikację we wrześniu przez GUS dochodu z ha przeliczeniowego gospodarstwa rolnego. Rezygnacja z kryterium dochodowego oznaczać będzie również, że znacznemu zmniejszeniu ulegnie zakres przekazywanych przez samorządy sprawozdań z realizacji ustawy.

Wprowadzony zostanie w pełni zautomatyzowany sposób ustalania uprawnień (w pełni rozwinięte oprogramowanie do realizacji zadania wraz z automatycznymi usługami pobierania danych z rejestrów publicznych).

Projekt przewiduje, na wzór bardzo dobrze przyjętego rozwiązania w programie „Dobry start”, rezygnację z wydawania decyzji administracyjnej (osoba otrzymywać będzie automatycznie generowaną i przesyłaną na adres poczty elektronicznej informację o przyznaniu świadczenia lub w przypadku braku poczty elektronicznej informację będzie mogła odebrać osobiście).

Powyższe zmiany eliminują te elementy ustalania prawa do świadczenia wychowawczego, które przysparzały największych problemów realizatorom świadczeń z uwagi na ich powtarzalność, a przede wszystkim czasochłonność.

Projekt wprowadza również bardzo dużą zmianę mającą wpływ na zmniejszenie kosztów realizacji zadania – przesunięcie okresu świadczeniowego i związanego z nim okresu składania wniosków.

Dotychczasowe przepisy przewidywały, że rodziny składały wnioski o wszystkie świadczenia (świadczenie wychowawcze, świadczenie dobry start, świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego) w tym samym momencie (lipiec – wrzesień), co powodowało spiętrzenie pracy realizatorów świadczeń przede wszystkim w drugiej połowie roku i co za tym idzie nakładało na gminy potrzebę zwiększonej, w tym okresie, obsady kadrowej do realizacji wszystkich ww. zadań..

Przedkładany projekt przewiduje od 2021 r. znaczące przesunięcie momentu składania wniosków o świadczenia wychowawcze na nowy okres świadczeniowy (z lipca na luty), jak i samego okresu świadczeniowego (dotychczasowy październik – wrzesień na proponowany czerwiec – maj). Pozwoli to na bardziej racjonalne rozłożenie pracy w gminach realizujących świadczenia dla rodzin – dzięki różnym okresom rozpatrywania wniosków o ww. świadczenia na nowy okres nie będzie potrzeby zwiększania obsady kadrowej jedynie na kilka miesięcy w roku

Zmiany te dodatkowo spowodują, tak jak to miało miejsce przy programie „Dobry start”, znaczne zwiększenie odsetka składanych przez rodziców wniosków poprzez kanały internetowe, co znacząco ułatwia realizatorom wydanie rozstrzygnięcia w sprawie (wniosek jest automatycznie zaczytywany do systemu bez konieczności jego ręcznego przepisania).

Wszystkie proponowane zmiany powodują, że choć liczba dzieci uprawnionych do świadczenia wychowawczego istotnie wzrośnie, to ustalanie prawa do świadczenia wychowawczego będzie zdecydowanie szybsze i mniej pracochłonne, a w trakcie okresu świadczeniowego, na skutek likwidacji kryterium dochodowego i tym samym likwidacji instytucji utraty/uzyskania dochodu, w praktyce odpadnie konieczność weryfikacji przyznanych świadczeń

Mając na uwadze powyższe proponuje się ustalenie kosztów obsługi gmin na poziomie 0,85% otrzymanej dotacji celowej z budżetu państwa na realizację świadczenia wychowawczego.

Zgodnie z art. 29 ust. 4 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci koszty obsługi programu „Rodzina 500+” wynoszą obecnie 1,5% otrzymanej dotacji celowej z budżetu państwa na realizację świadczenia wychowawczego. W roku 2018 wydatki na ten cel wyniosły 328 mln zł natomiast szacunek na 2019 r., przy dotychczasowym kształcie programu, wynosi 330 mln zł.

Mając na uwadze, z jednej strony wyżej wskazane czynniki wpływające na koszt realizacji przez gminy programu „Rodzina 500+”, a z drugiej znaczący wzrost liczby rozpatrywanych wniosków proponuje się zwiększenie kosztów obsługi, w wymiarze kwotowym, do ok. 350 mln zł i ustalenie ich na poziomie 0,85% otrzymanej dotacji celowej. W świetle większych wydatków budżetu państwa na świadczenia wychowawcze realizowane przez gminy (w wyniku zwiększonej liczby dzieci uprawnionych do świadczenia wychowawczego spowodowanej likwidacją kryterium dochodowego) zmiana ta oznaczać będzie zwiększenie, w wymiarze kwotowym, otrzymywanych przez gminy środków na realizację ustawy o ok. 20 mln zł rocznie, pomimo zmniejszenia wskaźnika procentowego.

Jednocześnie proponuje się w bieżącym roku ustalenie kosztów realizacji ustawy przez gminy na wyższym niż docelowy poziomie - ok. 412 mln zł (na co składać się będzie 1,5% otrzymanej dotacji celowej z budżetu państwa na realizację świadczenia wychowawczego w okresie 1 stycznia – 30 czerwca 2019 r. oraz 1,2% otrzymanej dotacji celowej z budżetu państwa na realizację świadczenia wychowawczego w okresie 1 lipca – 31 grudnia 2019 r.).

Wyższa w 2019 r. kwota przysługujących gminom środków na koszty obsługi, związana jest z koniecznością przyjęcia dodatkowej, znaczącej liczby wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko w II półroczu 2019 r. (w szczególności w pierwszych jego miesiącach), weryfikacją i rozpatrywaniem tych wniosków, przyznaniem uprawnienia do świadczenia wychowawczego oraz wypłatami przyznanych świadczeń. Wnioski te w bieżącym roku nadal będą składane i rozpatrywane w okresie składania i rozpatrywania wniosków o ustalenia prawa do świadczenia dobry start, świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Ponadto pozostanie konieczność rozpatrzenia, na podstawie przepisów dotychczasowych, wielu spraw wszczętych przed 1 lipca 2019 i niezakończonych przed tą datą.

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie z dniem 1 lipca 2019 r.

Problematyka regulowana w projekcie ustawy jest zgodna z przepisami prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projektowana ustawa nie wywiera wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

<p>Nazwa projektu</p> <p>Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Sekretarz Stanu Stanisław Szwed</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Olgierd Podgórski Dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, tel. 4616060</p>	<p>Data sporządzenia: 19 marca 2019 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>Nr w wykazie prac: UD493</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Polityka rodzinna to jeden z najważniejszych obszarów działania obecnego rządu. To docenienie i podkreślenie roli rodziny w społeczeństwie jako gwaranta wychowania dzieci – to rodzina jest naturalnym środowiskiem, w którym dorastają dzieci, to w rodzinie dzieciom przekazywana jest wiedza oraz umożliwia się im rozwój umiejętności.

Wsparcie rodzin poprzez instrumenty polityki rodzinnej jest inwestycją w kapitał ludzki, od którego w dużej mierze zależy kondycja państwa.

Od 1 kwietnia 2016 r. na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r. poz. 2134, z późn. zm.) realizowany jest Program „Rodzina 500+”. To program, który przyniósł zdecydowaną poprawę warunków materialnych rodzin oraz diametralnie odmienił postrzeganie roli państwa w kształtowaniu polityki rodzinnej.

Za diametralną zmianą postrzegania polityki rodzinnej państwa stoją zwiększone wydatki na rzecz polskich rodzin. W 2015 r. łączne wydatki budżetu państwa na rzecz rodzin wyniosły 1,78% Produktu Krajowego Brutto. W 2017 r. wyniosły one już 3,11% PKB. Jest to wzrost o 75%.

Znaczne środki finansowe corocznie przekazane z budżetu państwa na rzecz rodzin stanowią nie tyle pomoc dla rodziny, co inwestycję w rodzinę i są ściśle skorelowane z działaniami z obszaru podnoszenia wiedzy i wzrostu umiejętności oraz zmniejszania nierówności społecznych.

Działania Rządu w zakresie polityki rodzinnej koncentrują się w szczególności na trzech wymiarach:

- demografia, tj. wzrost liczby urodzeń;
- ograniczenie ubóstwa, w szczególności wśród dzieci;
- inwestycja w rodzinę (poprawa „jakości” kapitału ludzkiego).

Od momentu uruchomienia na program wydatkowano blisko 68 mld złotych (stan na luty 2019 r.). Obecnie z programu korzysta ponad 3,6 mln dzieci. W całej Polsce programem „Rodzina 500+” objętych jest 52% wszystkich dzieci do 18 lat.

Przyznawane z programu „Rodzina 500+” świadczenie wychowawcze na drugie i kolejne dziecko w wieku do ukończenia 18. roku życia przysługuje niezależnie od dochodu. Świadczenie wypłacane jest również na pierwsze lub jedyne dziecko w rodzinie, ale po spełnieniu kryteriów dochodowych – 800 złotych netto miesięcznie na osobę w rodzinie lub 1200 złotych netto miesięcznie na osobę w rodzinie, której członkiem jest dziecko niepełnosprawne.

Wobec poprawiającej się, na skutek działań Rządu, sytuacji budżetu państwa i istotnie większych wpływów do budżetu, możliwe jest objęcie programem „Rodzina 500+” wszystkich dzieci do 18. roku życia. Pozwoli to na poprawę jakości życia wszystkich polskich rodzin mających dzieci na utrzymaniu i stanowi dopełnienie kompleksowej polityki państwa dla polskich rodzin.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Jak wskazano powyżej program „Rodzina 500+” obejmie wszystkie dzieci do 18. roku życia. W związku z tym, w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r. poz. 2134, z późn. zm.) należy uchylić przepisy dotyczące wszystkich rozwiązań z zakresu kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia wychowawczego.

Dodatkowo proponuje się wprowadzenie następujących zmian w ustawach związanych z systemami wsparcia rodzin:

- przyznanie świadczenia z programu „Rodzina 500+” dzieciom umieszczonym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- wprowadzenie szczególnego, 3-miesięcznego terminu, liczonego od dnia urodzenia dziecka, na złożenie wniosku o świadczenie wychowawcze na nowo narodzone dziecko. Złożenie wniosku w tym terminie będzie skutkowało przyznaniem świadczenia wychowawczego z wyrównaniem od dnia narodzin dziecka,
- wprowadzenie rozwiązania pozwalającego na przyznanie, z zachowaniem ciągłości, świadczenia wychowawczego drugiemu z rodziców dziecka w przypadku śmierci rodzica, któremu świadczenie zostało przyznane na dany okres,
- zmiana okresu świadczeniowego na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Świadczenia skierowane do rodzin podobne do świadczenia wychowawczego funkcjonują w większości krajów Unii Europejskiej. W części krajów dostęp do świadczeń nie jest, podobnie jak w przypadku świadczenia wychowawczego,

Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	9 595,4	19 878,4	20 710,4	21 365,4	21 911,4	22 334,4	22 597,4	22 593,4	22 534,4	22 546,4	22 622,4	228 689,40
świadczenie wychowawcze	9 576	19 859	20 691	21 346	21 892	22 315	22 578	22 574	22 515	22 527	22 603	228 476
koordynacja-województwie	19,4	19,4	19,4	19,4	19,4	19,4	19,4	19,4	19,4	19,4	19,4	213,4
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	-9 595,4	-19 878,4	-20 710,4	-21 365,4	-21 911,4	-22 334,4	-22 597,4	-22 593,4	-22 534,4	-22 546,4	-22 622,4	-228 689,4
świadczenie wychowawcze	-9 576	-19 859	-20 691	-21 346	-21 892	-22 315	-22 578	-22 574	-22 515	-22 527	-22 603	-228 476
koordynacja-województwie	-19,4	-19,4	-19,4	-19,4	-19,4	-19,4	-19,4	-19,4	-19,4	-19,4	-19,4	-213,4
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania Budżet państwa

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Program 500+ (prognoza własna)		
	lata	przeciętna miesięczna liczba wypłacanych świadczeń bez zmian w tys.	przeciętna miesięczna liczba wypłacanych świadczeń po zmianach w tys.
	2019	3622	6797
	2020	3518	6834
	2021	3416	6869
	2022	3333	6894
	2023	3252	6903
	2024	3173	6893
	2025	3096	6860
	2026	3021	6783
	2027	2947	6699
	2028	2875	6629
	2029	2805	6571
lata	wydatki na świadczenie wychowawcze wraz z kosztami obsługi przed zmianą w mln zł	wydatki na świadczenie wychowawcze (łącznie ze świadczeniami dla dzieci umieszczonymi w placówkach opiekuńczo-wychowawczych) wraz z kosztami	

			obsługi po zmianie w mln zł
	2019	21992	31568
	2020	21362	41221
	2021	20744	41435
	2022	20239	41585
	2023	19747	41639
	2024	19266	41581
	2025	18797	41375
	2026	18340	40914
	2027	17894	40409
	2028	17458	39985
	2029	17032	39635

lata	Wydatki na koszty obsługi (przez zmianą) w mln zł	Wydatki na koszty obsługi (po zmianie) w mln zł
2019	330	412
2020	320	350
2021	311	352
2022	304	353
2023	296	354
2024	289	353
2025	282	352
2026	275	348
2027	268	343
2028	262	340
2029	255	337

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	9 494	19 829	20 651	21 296	22 250	22 521	227 774
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							

	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	

Niemierzalne

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Korzyści dla rodzin stanowią wydatki budżetu państwa pomniejszone o koszty obsługi.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
--	--

☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
--	---

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
---	---

Komentarz: Uproszczenie przyznawania świadczeń wychowawczych poprzez brak konieczności weryfikowania dochodów uzyskiwanych przez rodziny.

9. Wpływ na rynek pracy

Brak wpływu.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu	
------------------	--

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem 1 lipca 2019 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja po trzech latach od wprowadzenia zmiany poprzez analizę sprawozdań rzeczowo-finansowych w zakresie liczby świadczeniobiorców świadczenia wychowawczego.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.